

MULTIA

ESI- JA PERUSOPETUKSEN KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT PERIAATTEET

Multian kunta

Sivistystoimi

Hyväksytty kunnanhallituksessa 16.6.2025 § 130

Sisällys

Yleistä	3
Koulukuljetukset Multian kunnassa	3
Koulukuljetuksen myöntäminen	3
Koulumatkan pituus	4
Koulukuljetusten järjestäminen	4
Koulumatkan vaarallisuus.....	4
Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus.....	5
Huoltajalle maksettava korvaus	5
Koulumatkan aikana	6
Järjestyssäännöt koulukuljetuksissa.....	6
Aikataulut	6
Poikkeustilanteet.....	7
Koulukuljetusauto ei saavu pysäkille tai matka keskeytyy.....	7
Kovat pakkaset ja hankalat sääolosuhteet.....	7
Vahinko- tai ilkivaltatapaus	7
Kuljetusoppilaan liikenneturvallisuutta vaarantava käytös	7
Onnettomuudet.....	7
Tyytymättömyys kuljetuksen laatuun	8
Muistilistat.....	8
Huoltajan muistilista.....	8
Oppilaan muistilista	9
Kuljettajan/liikennöitsijän muistilista.....	9
Koulun muistilista	11
Lukusuositus	12
Koulumatkoja koskeva lainsäädäntö	12

Yleistä

Kunnanhallitus ja sivistystoimenjohtaja-rehtori päättävät esi- ja perusopetuksen sekä koulukuljetusten järjestämisestä perusopetuslain ja kunnanhallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti.

Koulukuljetusreitit ja -ajat suunnitellaan lukuvuosittain. Koulukuljetukset järjestetään vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Oppilaan käydessä huoltajan aloitteesta muuta kuin oman kunnan esiopetusta tai peruskoulua, huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta aiheutuneista kustannuksista. Mikäli oppilas hakeutuu muusta kunnasta Multialle, maksutonta koulukuljetusta ei järjestetä.

Koulukuljetukset Multian kunnassa

Multian kunnan koulukuljetusten myöntämisessä ja järjestämisessä noudatetaan perusopetuslain 32 §:ssä määritellyjä säännöksiä (katso: <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/1998/628#L7P32>).

Lisäksi koulukuljetuksissa noudatetaan kunnanhallituksen hyväksymiä periaatteita.

Koulukuljetuksen myöntäminen

Perusopetuslain 32 §:ssä määritellään esi- ja perusopetusta saavien oppilaiden koulukuljetusten myöntämisen perusteet sekä ne periaatteet, joita koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan. Perusteiden täytyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen tai korvaamaan huoltajalle oppilaan kuljettamisesta aiheutuvia kustannuksia. Mikäli perusopetuslain määrittämät koulukuljetusten myöntämisperusteet eivät täyty, ovat huoltajat itse velvollisia järjestämään oppilaan koulumatkan.

Koulukuljetus myönnetään oppilaalle ensisijaisena koulupaikkana osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan.

Yhteishuoltajuustapauksissa koulukuljetus myönnetään oppilaan väestökisterin mukaisesta osoitteesta.

Oppilaan osallistuessa aamu- ja iltapäivätoimintaan, hän ei ole oikeutettu koulukuljetukseen aamuisin eikä iltapäivisin. Oppilaalle, jolle on myönnetty kuljetusetuus, on annettava mahdollisuus käyttää etuuttaan: Oppilaat voivat osallistua iltapäivän muihin kuljetuksiin, jos oppilaskuljetusautossa on tilaa ja siitä ei aiheudu lisäkustannusta.

Mikäli koulukuljetusoppilas osallistuu kouluilla järjestettäviin kerhoihin, hänelle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta kotiosoitteesta kerhoon eikä kotiosoitteeseen kerhon tai kerhojen jälkeen. Poikkeuksena mahdolliset kerhohankkeet, joihin on saatu avustusta kodin ja koulun välisiin kuljetuksiin.

Kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata

- terapia-, lääkäri-, hammaslääkäri-, yms. käynteihin
- kaverin luokse
- tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin
- jos oppilas sairastuu kesken koulupäivän, huoltaja huolehtii hänen kuljettamisestaan kotiin

Koulumatkan pituus

Multian kunnan esi- ja perusopetuksessa oppilaalle myönnetään koulukuljetus kunnan osoittamaan ensisijaiseen esiopetus- tai perusopetuspaikkaan, kun koulumatkan pituus on

- esiopetuksessa ja peruskoulun 1.–2. luokan oppilaalla yli kolme kilometriä
- peruskoulun 3.–9. luokan oppilaalla yli viisi kilometriä

Koulumatkan pituus mitataan lyhintä jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotitontin portilta koulutontin portille. Esiopetus järjestetään Kissaniemen päiväkodissa, osoite Jussintie 2 ja perusopetus Sinervän koulussa, osoite Junttilantie 2. Koulumatkan pituus voidaan tarkistaa mm. Google Maps tai Eniro reittiohjelmilla. Tarvittaessa koulumatkan pituus voidaan tarkistaa sivistystoimen tilaamana maastomittauksena.

Koulukuljetusten järjestäminen

Koulukuljetukset järjestetään kunnan kilpailuttamana, ostopalveluna hankkimilla koulukuljetuksilla.

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää osalle matkaa. Oppilaiden noutopaikat pyritään järjestämään niin, että ne ovat järkevästi kouluauton reitillä ja turvallisia nousta kyytiin oppilaan kyvyt huomioon ottaen.

Oppilaan koulukuljetukseen ja omatoimiseen kävelyyn kuuluva yhteisaika ei kuitenkaan saa ylittää perusopetuslain mukaisia koulumatkan päivittäisiä aikoja. Perusopetuslain § 32 mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka saa kestää enintään

- kaksi ja puoli tuntia oppilaan ollessa alle 13-vuotias lukuvuoden alkaessa
- kolme tuntia oppilaan ollessa yli 13-vuotias lukuvuoden alkaessa.

Oppilaalla arvioidaan kuluvan keskimäärin käveltyä kilometriä kohti tietty aika. Alla olevassa taulukossa on esitetty keskimääräisiä kävelyaikoja ikäluokittain.

Ikäluokka	Minuuttia / km
6-vuotias	20 minuuttia
7 – 16 -vuotias	15 minuuttia

Oppilaalle saattaa kertyä odotusaikaa aamulla ennen koulun alkamista sekä iltapäivällä koulun päättymisen jälkeen. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus valvottuun toimintaan tai tarjota tila esim. läksyjen tekemiseen.

Koulumatkan vaarallisuus

Jos oppilaan koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan tai osa siitä todetaan vaaralliseksi, kunta järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osuudelle.

Päätöksen koulukuljetusoikeudesta koulumatkan vaarallisuuden perustella tekee sivistystoimenjohtaja-rehtori.

Vähäinen matka vaaralliseksi katsottavalla osuudella ei kuitenkaan välttämättä edellytä kuljetuksen järjestämistä koko lukuvuodeksi tai lainkaan.

Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita. Suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset. Valaistuksen tai kevyenliikenteen väylän puuttuminen ei yksin tee tieosuudesta vaarallista.

Sivistystoimenjohtaja-rehtori voi myöntää kuljetusoikeuden joissain tapauksissa talviajalle (1.10.-31.3.) ja lukuvuodeksi kerrallaan.

Petoeläinhavaintojen vuoksi anottavaan maksuttomaan koulukuljetukseen tulee liittää riistanhoitoyhdistyksen lausunto.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Mikäli koulumatka todetaan oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet esim. oppilaan kehitystaso tai terveydelliset syyt huomioon ottaen liian vaikeaksi tai rasittavaksi, voidaan oppilaalle myöntää oikeus kunnan järjestämään koulukuljetukseen.

Huoltajan tulee liittää koulukuljetushakemukseen lääkärin, psykologin tai muun vastaavan tahon asiantuntijalausunto. Lausunnosta tulee ilmetä perustelujen lisäksi ajanjakso, jolle koulukuljetus tulisi järjestää. Lausunto ei kuitenkaan velvoita kuntaa järjestämään koulukuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Lausunto on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, ellei se ole pysyväisluonteinen. Päätöksen oikeudesta koulukuljetukseen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perustella tekee sivistystoimenjohtaja-rehtori.

Oppilaalle voidaan hakemuksesta myöntää koulukuljetus tilapäisen liikuntarajoitteen perusteella tietyllä ajanjaksolle. Tällöin koulukuljetuksen tarve tulee osoittaa lääkärinlausunnolla. Lausunto ei kuitenkaan velvoita kuntaa järjestämään koulukuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Päätöksen tilapäisestä oikeudesta koulukuljetukseen tekee sivistystoimenjohtaja-rehtori.

Huoltajalle maksettava korvaus

Huoltajalle voidaan maksaa korvausta omien lasten kuljetuksen järjestämisestä 0,32 €/km (<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/47380/verohallinnon-p%c3%a4%c3%a4t%c3%b6s-vuodelta-2025-toimitettavassa-verotuksessa-noudatettavista-luontoisetujen-laskentaperusteista/>). Sivistystoimenjohtaja-rehtori tekee päätöksen korvauksen maksamisesta aina tapauskohtaisesti lukuvuodeksi kerrallaan.

Korvausta ei makseta, jos reitillä kulkee kunnan järjestämä kuljetus, elleivät esimerkiksi terveydelliset syyt edellytä erilliskuljetusta.

Erillistapauksissa voidaan kuljetus korvata huoltajille lyhyemmäksi aikaa. Näin esimerkiksi silloin, jos oppilaalle on sattunut tapaturma ja hän tarvitsee kuljetusta tilapäisesti.

Koulumatkan aikana

Oppilaan turvalliseen koulumatkaan vaikuttavat monet tekijät. Oppilasta tulee neuvoa liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan ja opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajan tulisi tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa koulukuljetusautoon ja paluumatkalla niistä kotiin.

Järjestyssäännöt koulukuljetuksissa

Koulun järjestyssääntöjä ei sovelleta koulumatkoilla, eikä koulumatkoilla tapahtuneista teoista voida määrätä perusopetuslaissa säädettyjä kurinpidollisia seuraamuksia. Rikosoikeudellinen ja vahingonkorvausoikeudellinen vastuu voi tulla kyseeseen koulumatkalla tapahtuneesta teosta.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö aikuisten tule puuttua esimerkiksi kiusaamistilanteisiin. Perusopetuslain 29 §:n 7 momentin mukaan koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lain velvoitteen lisäksi kaikilla aikuisilla on moraalinen velvollisuus puuttua havaitsemiinsa kiusaamistilanteisiin. Koulu ohjeistaa koululaisautonkuljettajaa tai liikennöitsijää ilmoittamaan mahdollisista kuljetusten aikana tapahtuvista kiusaamis- tai muista häiriötilanteista.

Koulukuljetusauton kyytiin saavat mennä vain ne oppilaat, joille on myönnetty koulukuljetus. Autoon ei saa ottaa kavereita mukaan. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Autossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Auton kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin.

Auton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla, tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

Aikataulut

Koulukuljetusautojen aikataulut pyritään suunnittelemaan koulujen alkamis- ja päättymisajat mahdollisimman hyvin huomioon ottaen.

Oppilaan on oltava viisi minuuttia ennen sovittua aikaa odottamassa sovituksessa paikassa. Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta. Oppilasta ei myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovitulla paikalla. Huoltajan tulee ilmoittaa koulukuljettajalle, mikäli oppilas ei tarvitse koulukyytiä.

Koulukuljetusauto voi saapua hieman ilmoitettua aikaa myöhemmin. Koulukuljetusauto ei kuitenkaan saa ohittaa hakupaikkaa ennen aikataulun mukaista aikaa. Koulukuljetusoppilaat haetaan ilmoitetuista paikoista suunnitellun ajoreitin mukaisesti.

Poikkeustilanteet

Koulukuljetusauto ei saavu pysäkillä tai matka keskeytyy

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muusta erityisestä syystä voi joskus käydä niin, että koulukuljetusauto ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Oppilaan ei tarvitse odottaa kuljetusta (etenkään talvella) yli 15 minuuttia. Tällaisessa tapauksessa oppilas voi palata takaisin kotinsa ja ilmoittaa asiasta huoltajalleen ja edelleen koululle. Korvaava kuljetus pyritään järjestämään mahdollisimman nopeasti ja tästä tiedotetaan huoltajia ja oppilasta. Mikäli huoltajat hoitavat itse kuljetuksen on siitä ilmoitettava koulukuljettajalle ja koululle. Mikäli koulukuljetus keskeytyy, tulee oppilaiden noudattaa kuljettajan antamia ohjeita. Kuljettajan tulee järjestää korvaava kuljetus mahdollisimman nopeasti, jota oppilaiden tulee odottaa.

Kovat pakkaset ja hankalat sääolosuhteet

Kovien pakkasten tai muuten hankalien sääolojen vuoksi ei järjestetä erityisiä koulukuljetuksia. Kuljetusoppilaat pyritään kuitenkin kuljettamaan normaalisti.

Vahinko- tai ilkivaltatapaus

Mikäli oppilas aiheuttaa koulukuljetusautolle ilkivaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Multian kunta ei korvaa oppilaiden koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

Kuljetusoppilaan liikenneturvallisuutta vaarantava käytös

Jos oppilas toistuvista kehotuksista huolimatta ei noudata kuljetuksen aikana annettuja ohjeita, liikennöitsijän tulee ilmoittaa asiasta sivistystoimenjohtaja-rehtorille, joka ottaa yhteyttä oppilaan huoltajaan. Liikennöitsijä voi kieltäytyä ottamasta omaa tai muiden liikenneturvallisuutta vaarantavaa oppilasta koulukuljetukseen. Sivistystoimenjohtaja-rehtori ilmoittaa asiasta huoltajalle. Tällöin koulukuljetuksen järjestäminen siirtyy huoltajan vastuulle ja hänelle maksetaan tästä harkinnan mukaan korvaus.

Onnettomuudet

Oppilaat ovat vakuutettuja koulumatkan ajan. Jos sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta yhdessä sivistystoimenjohtaja-rehtorin kanssa. Jos sattuu lievempi onnettomuus, on sivistystoimenjohtaja-rehtori velvollinen tiedottamaan oppilaan huoltajia tapahtuneesta.

Tyytymättömyys kuljetuksen laatuun

Mikäli kuljetusoppilas ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun palaute osoitetaan koulutoimistoon. Palautteet otetaan huomioon koulukuljetusten suunnittelussa ja kehittämisessä. Ne käydään myös läpi kuljetuksen suorittajan kanssa. Jos tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomuksia, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin sekä ilmoittaa asiasta sivistystoimenjohtaja-rehtorille.

Muistilistat

Koulukuljetusten tulee toimia mahdollisimman hyvin ja oppilaiden koulunkäyntiä tukien. Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on kaikkien osapuolten oltava tietoisia seuraavista velvollisuuksista ja noudatettava niitä.

Huoltajan muistilista

Huoltajan tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Huoltajan vastuu oppilaan opastamisessa on sitä suurempi, mitä nuorempi oppilas on. Huoltajan tulee huolehtia ja opastaa oppilasta seuraavissa asioissa:

- Lue Wilman oppilaskuljetuksiin liittyvät tiedotteet (myös loma-aikoina).
- Huolehdi, että koululla on ajan tasalla olevat yhteystietosi.
- Peru ajoissa kuljetukset, joita ei tarvita. Soita suoraan koulukuljettajalle. Ilmoittamatta jättämisestä voidaan laskuttaa siitä aiheutuneet todelliset kustannukset.
- Huolehdi, että olet ajoissa lähettämässä ja vastaanottamassa saatettavaa lasta.
- Huolehdi, että lapsi on ajoissa sovitulla noutopaikalla eli 5 minuuttia ennen noutoaikaa.
- Ilmoita autonkuljettajalle ja koululle/koulutoimistoon kuljetuksiin liittyvistä terveydentilaa koskevista asioista (esim. pahoinvointi, perussairaudet kuten epilepsia, diabetes) sekä muista kuljetuksiin liittyvistä erityistarpeista.
- Ohjaa lastasi, kuinka pysäkillä ja autossa tulee käyttäytyä.
- Oppilasta tulee opastaa kulkemaan koulureitti liikenne- ja koulun sääntöjen mukaan.
- Oppilaan tulee käyttää pimeällä heijastinta ja/tai valaisinta.
- Oppilaan tulee käyttää pyöräilykypärää pyöräillessään kuljetusreitinvarteen.
- Oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuna.
- Lapsen kanssa keskusteleminen siitä, kuinka koulumatkat ovat sujuneet ja yhteydenotto tarvittaessa esiopetukseen/koululle.
- Huoltaja huolehtii, että esiopetusikäisellä oppilaalla on huoltajan puhelinnumero mukana.
- Huoltaja huolehtii, että esiopetusikäistä oppilasta on aina joku vastaanottamassa kotona.

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta, eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai kuljetusaikatauluihin. Muutokset tehdään aina koulun kautta.

Oppilaan muistilista

Oppilaan tulee ikä ja kyvyt huomioon ottaen huolehtia erilaisista asioista liittyen koulukuljetuksiin. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi, mutta oppilaan iän karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulukuljetuksiin liittyvistä velvollisuuksistaan.

Oppilaan tulee huolehtia seuraavista asioista:

- Ole sovituksessa noutopaikassa vähintään 5 minuuttia ennen sovittua noutoaikaa, jolloin kaikki kuljetettavat ehtivät kouluun.
- Odota kuljetusta pysäkillä tai sovituksessa paikassa, älä ajoradalla.
- Odota autoa rauhallisesti.
- Älä aiheuta aiheuttaa vaaraa itsellesi tai muille.
- Nouse autoon reippaasti, mutta älä ryntäile ja töni muita matkustajia.
- Tervehdi kuljettajaa.
- Istuudu penkille, kiinnitä turvavyö heti ja pidä se kiinni koko matkan ajan.
- Säilytä reppu matkan aikana sylissä, jaloissa tai tavaratilassa, ei selässä.
- Pysy omalla paikallasi auton liikuessa.
- Käyttäydy asiallisesti ja ota muut matkustajat huomioon koulumatkalla.
- Noudata hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita.
- Kerro kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille.
- Tarkista, ettet unohtanut mitään autoon.
- Poistu autosta viivyttämättä ja kuitenkin rauhallisesti.
- Odota, että auto on lähtenyt pysäkilltä ja näet joka suuntaan, ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa.
- Käytä aina heijastinta hämärän ja pimeän aikaan ja pyöräilykypärää kulkiessasi polkupyörällä.
- Sitoudu noudattamaan yhteisiä ohjeita.

Kuljettajan/liikennöitsijän muistilista

Kouluauton kuljettajan/liikennöitsijän tulee huolehtia seuraavista asioista liittyen koulukuljetuksiin:

- Koulukuljetusauton kunto
 - Auto on määräysten ja ohjeiden mukainen ja siisti.
 - Turvavyöt ovat kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä.
 - Koulukyytikilpi on paikallaan ajon aikana. Kilven voi takseissa korvata koulukuljetusta ilmaiseksi valaistulla kuvalla.
 - Autossa on toimiva alkolukko (pakollinen koululaiskuljetuksissa 1.8.2011 lähtien).
- Kuljettajan/liikennöitsijän valmistautuminen koulukuljetuksiin:
 - Kuljettajalla on oltava lain edellyttämät luvat palvelun suorittamiseen.
 - Liikennöitsijä vastaa kuljettajiensa rikostaustan selvittämisestä (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14.6.2002/504).

- Kuljettajalta edellytetään ajoneuvossa käytössä olevien laitteiden ja järjestelmien hallintaa. Liikennöitsijän vastuulla on varmistaa, että myös sijaiskuljettajat osaavat käyttää kaikkia käytössä olevia laitteita.
 - Kuljettajalla tulee olla positiivinen asenne tehtävän suorittamiseen.
 - Kuljettajalta edellytetään taitoa ja motivaatiota erityisryhmien, kuten vammaisten matkustajien auttamiseen.
 - Kuljettajalla tulee olla asiakaspalvelutyössä tarvittava riittävä suomen kielen suullinen taito.
 - Kuljettajalla tulee olla asianmukainen asu.
 - Vaativa ja riskialtis kuljetustehtävä edellyttää kuljettajalta sekä fyysisestä että henkisestä kunnosta huolehtimista; väsymys heikentää ajokykyä.
 - Kuljettajan tulee tutustua ennakolta kuljetusoppilaslistaan ja kuljetusten suoritusalueeseen.
 - Kuljettajalta edellytetään 0,0-promillerajaa eli puhalluskoe ei saa näyttää alkoholia olevan yhtään veressä. Kuljettaja ei saa olla ajon aikana myöskään huumaavien aineiden tai niihin rinnastettavissa olevien aineiden vaikutuksen alaisena. Kuljettaja on myös itse velvollinen välittömästi ilmoittamaan rehtori-sivistystoimenjohtajalle, jos hän joutuu rattijuopumustutkimuksen kohteeksi (=puhalluskoe johtaa jatkoselvityksiin). Multian kunnan valtuuttamalla henkilöllä on oikeus epäilyttävissä tapauksissa puhalluttaa kuljettaja.
 - Kuljettaja ei saa olla työkyvyttömyys- tai sairaseläkkeellä.
 - Liikennöitsijä vastaa kuljettajiensa työvuorosunnittelusta ja työehtosopimusten mukaisten veloitteiden täyttymisestä.
- Kuljettajan tehtävät ajon aikana:
 - Esittäytyä oppilaille.
 - Huolehtia, että kuljetusaikataulu/-lista on mukana koulukuljetusautossa.
 - Ajaa koulukuljetusreitti kuljetusaikataulun mukaisesti. Huomioi keliolot.
 - Koulukuljetuksissa kuljettaja saa lähteä ajoon aikaisintaan 5-10 minuuttia koulutunnin loppumisajankohdan jälkeen tai aikaisemmin, mikäli kuljettaja on ajolistoistaan tarkistanut, että kaikki kuljetettavat ovat jo kyydissä.
 - Huomioida mahdolliset ajoreitin muutokset.
 - Sijoittaa oppilaat autoon kuljetettavien koko huomioiden.
 - Varmistaa, että oppilailla ja itsellään on turvavyö kiinni koko ajomatkan ajan.
 - Ajaa nopeusrajoituksia ja liikennesääntöjä noudattaen ja näyttäen hyvää liikennekäyttäytymisen mallia oppilaille.
 - Koulukuljetuksissa oppilaat on otettava kyytiin ja jätettävä kyydistä sovitussa turvallisessa paikassa.
 - Oppilas jätetään aina kun mahdollista päiväkodin/koulun ja kodin luona niin, että hän ei joudu ylittämään tietä.
 - Kuljettaja ilmoittaa pysähtymispaikat kuljetettaville ja huolehtii, että jokainen oppilas jää kyydistä sovitulla paikalla.
 - Pysähtyä niin, että autoon nouseminen ja autosta poistuminen on turvallista.

- Opastaa autosta poistuvaa oppilasta.
 - Noudattaa kuormitusmääräyksiä.
 - Kuljettaa oppilaiden lukujärjestyksen mukaiset liikuntavälineet.
 - Kuljettaja muista, että olet tärkeä oheiskasvattaja, käyttäytymisesi ja kielenkäyttösi on oltava ystävällistä ja asiallista ja toimintasi esimerkillistä.
 - Järjestyksenpito autossa: Tee oppilaille selväksi koulukuljetuksen aikana kielletyn ja sallitun rajat, pelisäännöt kerrotaan oppilaille ja ongelmat ratkaistaan keskustellen.
 - Ota yhteyttä ongelmatilanteissa huoltajaan sekä esiopetuspaikkaan/kouluun.
 - Muista, että vammaiset oppilaat tarvitsevat erityishuomiota.
 - Huolehdi erityistä huolenpitoa vaativien (esim. kehitysvammaisten) oppilaiden luovuttamisesta vastaanottavalle henkilölle saakka. Kuljettajan ei tarvitse saattaa oppilasta autolta esim. esikoulun/koulun portille, vaan esikoulun/koulun velvoittama henkilö tulee oppilasta vastaan koulukuljetusautolle.
 - Varmistaa kääntöpaikan turvallisuuden.
 - Kuljettaja ei saa tupakoida ajoneuvossa eikä ajoneuvon tai matkustajien välittömässä läheisyydessä palvelun tuottamisen aikana.
 - Antaa puhelinnumeron huoltajille mahdollisten poissaolojen varalta.
 - Kuljettajan on välitettävä matkustajien antama palaute liikennöitsijälle, joka välittää sen koululle.
- Salassapito ja vaitiolovelvollisuus:
 - Kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei saa kertoa ulkopuolisille.
 - Kuljetusreittejä koskevat kuljetuslistat on tarkoitettu vain niitä ajaville kuljettajille.
 - Kuljetuslistat eivät ole julkisia asiakirjoja eikä niissä olevia tietoja saa luovuttaa ulkopuolisille, autoilija/liikennöitsijä vastaa listojen huolellisesta säilyttämisestä ja huolehtii vanhojen listojen asianmukaisesta hävittämisestä.

Koulun muistilista

Koulukuljetukset myönnetään ja järjestetään esiopetuspaikassa/koululla. Koulukuljetukset kuuluvat hallinnollisesti sivistystoimenjohtaja-rehtorin päätäntävaltaan ja koulukuljetusten käytännön järjestelyt ovat esiopetuspaikassa/koululla.

Koulukuljetuksia koordinoivan/koordinoivien henkilöiden veloituksia koskien koulukuljetuksia:

- Jakaa syksyisin koulukuljetusten ohjeet kuljetusoppilaille ja heidän huoltajilleen.
- Tiedottaa mahdollisista aikataulumuutoksista.
- Koulun rehtori huolehtii, että kuljetusten järjestäjä saa kuljetusoppilaiden lukujärjestykset ajoissa.
- Esiopetuspaikan/koulun tulee antaa koulukuljetusetuuspäätös tiedoksi kuljetusoppilaille ja/tai heidän huoltajilleen.
- Erityistä huolenpitoa vaativilla oppilailla (esim. kehitysvammaisen oppilas) on tarpeen vaatiessa henkilö vastaanottamassa kouluautosta tai saattamassa kouluautoon.

- Esiopetuspaikka/koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan tai tilan mahdollisena kuljetusten odotusaikana.
- Esiopetuspaikan/koulun tulee välittää huoltajilta ja oppilailta tulevaa tietoa koulukuljetusten toimivuudesta koulukuljetuksia hoitavalle henkilölle.
- Tiedottaa omalla esiopetuspaikassa/koululla koulukuljetuksia hoitavan henkilön ajantasaiset yhteystiedot liikennöitsijälle ja huoltajille.
- Esiopetuksen kuljetuksia suunnitellaan yhdessä koulun kanssa.
- Varmistaa, että kuljetusoppilaat päästetään tunnilta lukujärjestyksen mukaan.
- Käsitellä vuosittain koulukuljetusten pelisäännöt.
- Arvioida kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä.
- Tukea kotien liikennekasvatusta.

Lukusuositus

Koulukuljetusopas, Oppaat ja käsikirjat 2021:1, Opetushallitus, päivitetty 8/2022,
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Koulukuljetusopas_0.pdf

Koulumatkoja koskeva lainsäädäntö

Perusopetuslaki 6 §

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaiikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaiikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaiikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syytä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämispaiikkaa. (13.7.2018/542)

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatustopillista järjestelmää.

Perusopetuslaki 32 §, 1. momentti

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. ([30.12.2020/1216](#))

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. ([24.6.2010/642](#))

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. ([13.7.2018/542](#))

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.